

Afval is waardevol

Spelend leren programma Humankind

humankind
KINDEROPVANG EN -ONTWIKKELING

Spelend leren programma Humankind

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Over het spelend leren programma	4
2-4 jarigen	5
• Activiteit 1 - Afval, wat is dat?	5
• Activiteit 2 - Afval sorteren	7
• Activiteit 3 - Ongeruimd staat netjes	9
4-6 jarigen	10
• Activiteit 1 - Afval, apart in de bak!	10
• Activiteit 2 - Superopruimers	12
• Activiteit 3 - Een schat aan afval	13
• Extra's:	14
• Knutselopdracht Afvalkoffer: afvalrobot	14
• Bouwopdracht: knip en vouw een vuilniswagen	14
6-8 jarigen	15
• Activiteit 1 - Afval, apart in de bak!	15
• Activiteit 2 - Afvalposter mini-milieustraat	17
• Activiteit 3 - Adopteer een opschoongebied	19
• Extra's:	20
• Knutselopdracht Afvalkoffer: opraapkunstwerk	20
• Bouwopdracht: knip en vouw een vuilniswagen	20
8 jaar en ouder	21
• Activiteit 1 - Afvalcampagne	21
• Activiteit 2 - Afvalinspectie	23
• Activiteit 3 - Zwerfafval, no way!	25
• Extra's:	27
• Metaalschatten zoeken	27
• Knutselopdracht: wormenhotel	28
Bijlage: Wat hoort in welke bak?	29

Inleiding

De wereld produceert steeds meer afval. Tegelijkertijd ligt de gezondheid van onze planeet steeds meer onder een vergrootglas. We zijn ons steeds meer bewust van onze verantwoordelijkheid en zijn meer en meer bereid om naar ons eigen leefpatroon te kijken. Een aspect daarvan is onze omgang met afval.

Dit jaar zetten wij als Humankind nog meer in op verduurzaming, met onder andere afvalreductie als speerpunt. Iedere dag belandt er heel wat afval in onze prullenbakken en containers. Tenminste, we noemen het afval, maar is het dat ook? Renewi, al jaren onze samenwerkingspartner op het gebied van duurzame verwerking van afvalstoffen, stelt dat afval niet bestaat. Afval heeft waarde en is, als je het goed scheidt en hergebruikt, een waardevolle grondstof. Hoe kunnen wij als organisatie onze bijdrage hieraan leveren?

Om deze gestelde doelen te realiseren is in samenwerking met Renewi een mini-milieustraat ontwikkeld en dit ondersteunend spelend leren programma. De mini-milieustraat bestaat uit drie afvalbakken op een verrijdbaar houten onderstel. Bij 131 grote Humankind-locaties wordt standaard een mini-milieustraat geplaatst, zo kunnen kinderen en pedagogisch medewerkers papier en karton, PMD en herbruikbaar materiaal scheiden en recyclen. Daarnaast kunnen locaties het GFE-afval (Groente-, Fruit- en Etenresresten) zelf verwerken tot een nieuwe waardevolle grondstof. Met een wormenhotel, composthoop of Bokashi emmer kan het GFE-afval gemakkelijk worden omgevoerd tot bodemverbeteraar voor de (moes)tuin van de locatie.

De aanwezigheid van de mini-milieustraat samen met het ondersteunende programma zorgen ervoor dat kinderen zich meer bewust worden van de waarde van afval. Tijdens de activiteiten leren ze over afvalscheiding, recycling en afvalvermindering. Ze onderzoeken de wereld om hen heen, gaan na hoe die met afval omgaat en bedenken samen manieren om daar verbetering in aan te brengen. Ook bekijken ze hoe ze zelf minder afval kunnen produceren.

De activiteiten zijn zowel gericht op het vergaren van kennis als op het vormen of aanscherpen van vaardigheden, zoals kritisch nadenken, probleemoplossend denken, creatief zijn en samenwerken. Ook leren de kinderen na te denken over wat zij belangrijk vinden en leren ze daarbij hun eigen normen en waarden naast die van een ander te leggen. En niet onbelangrijk, ze zetten hun nieuwe opgedane kennis direct om in acties. Zo verduurzamen we samen!

Over het spelend leren programma

Doelgroep

Dit programma bestaat uit activiteiten voor vier leeftijdscategorieën: 2-4 jarigen, 4-6 jarigen, 6-8 jarigen en kinderen van 8 jaar en ouder. Per leeftijdscategorie zijn twee tot drie activiteiten beschikbaar. In deze handleiding staat informatie voor alle leeftijdscategorieën.

Doelstellingen

Het hoofddoel van dit spelend leren programma is dat kinderen op een positieve en actieve manier ontdekken dat afval waarde heeft. Ze leren hoe je afval kunt scheiden, hoe recycling in zijn werk gaat en wat je zelf kunt doen om minder afval te produceren, bijvoorbeeld thuis, op school en bij de BSO. Per activiteit zijn doelen geformuleerd voor (talent)ontwikkeling.

Materialen en downloads

Bij een aantal activiteiten zijn materialen nodig. Het gaat hierbij om een variatie aan materialen die op de locaties standaard aanwezig zijn of gemakkelijk te verzamelen zijn. Downloads en andere relevante informatie van dit programma zijn verzameld op een Groeipagina van Humankind.

Mini-milieustraat

Een mini-milieustraat bestaat uit 3 afvalbakken (papier en karton, PMD en herbruikbaar afval) op een vrijdbaar houten onderstel. Met een bijgeleverde doos afvalzakken is de mini-milieustraat direct klaar voor gebruik. Natuurlijk is het gebruikte materiaal recyclebaar.

Op 131 grote locaties van Humankind, waar nu het afval door Renewi wordt verwerkt, wordt standaard een mini-milieustraat geplaatst. Overige locaties die geïnteresseerd zijn, kunnen een mini-milieustraat bestellen door een aanvraag of bestelling via Axxerion in te dienen. Let op: het is alleen zinvol om een mini-milieustraat te bestellen als ook het PMD-afval (plastic, blik en drankenkartons) gescheiden wordt opgehaald door de gemeente of afvalinzamelaar.

Naast de afvalstromen van de mini-milieustraat kan ook het GFE-afval (Groente-, Fruit- en Etensoverblijfselen) omgezet worden tot waardevolle nieuwe grondstof. Met een wormenhotel, composthoop of Bokashi emmer kan elke locatie het GFE-afval gemakkelijk verwerken tot bodemverbeteraar.

Over Renewi

Renewi, al jaren onze partner op gebied van vuilafvoer, is een leidend waste-to-productbedrijf dat iedere dag nieuw leven geeft aan gebruikte materialen. Renewi denkt anders over afval en ziet het als een kans. Jarenlange kennis en ervaring, gecombineerd met een breed scala aan diensten zorgen ervoor dat Renewi duurzame, pragmatische recyclingoplossingen kan aanbieden. Met innovatie en gebruik van de nieuwste technologie zetten ze afval weer om tot bruikbare materialen, zoals gerecycled papier, metaal, kunststof, glas, hout, bouwstoffen, compost en energie. Op die manier wint Renewi uit het afval van vandaag de grondstoffen van morgen.

Het resultaat is minder afval en vervuiling, slimmer (her)gebruik van schaarse grondstoffen en minder CO₂-uitstoot. Zo draagt Renewi bij aan een schonere, circulaire wereld waarin afval niet meer bestaat: www.renewi.nl.

Leeftijdsgroep: 2-4 jarigen

Activiteit 1 - Afval, wat is dat?

Vooraf

Doelstelling

Aan het eind van deze activiteit kunnen kinderen verschillende voorbeelden van afval benoemen en kunnen de kinderen vertellen dat afval niet op de grond, maar in een prullenbak thuis hoort. Ook oefenen ze voorbeeldwoorden (van eenvoudig tot moeilijker) rondom afval in de juiste context te gebruiken.

Toelichting

Aan de hand van een zak met afval maken de kinderen kennis met het begrip afval, waar het vandaan komt en wat we ermee doen.

Tijd

20-30 minuten

Benodigheden

- Voorbeelden van afval (een doosje, een lege fles, een pak drinken, verpakking van plastic, fruit- en etensresten etc.) Als herbruikbaar materiaal kun je heel goed Loose Parts gebruiken.
- Een grote lege doos of een leeg boodschappenkratje.
- Een theedoek.

Loose Parts, oftewel losse onderdelen, zijn voorwerpen die kinderen op oneindig veel manieren kunnen gebruiken in hun spel. Het is een spel waarbij fantasie en creativiteit centraal staat. Eigenlijk kun je alles om je heen zien als een 'Loose Part'. Voorbeelden van Loose Parts zijn: kurken, stukjes stof, verpakkingsmateriaal, doppen van potjes, eierdozen, ijslollystokjes, linten, bakjes, kralen, knopen, toiletrollen of keukenrollen en verfhoutjes.

Opbouw activiteit

Introductie

Laat de kinderen in een kring zitten of staan (bewegend leren). Zet een tafel in het midden van de kring met daarop de doos gevuld met het verzamelde afval. Leg de theedoek ernaast.

Introduceer de doos met het verzamelde afval. Haal één voor één het afval uit de doos. Geef de kinderen even denktijd voordat ze het antwoord mogen geven.

- Weten de kinderen wat het is?
- Was het altijd al afval? En waarom is het nu afval geworden?
- Afval gooi je weg, maar waar? Op de grond of in de prullenbak? Waarom?
- Hoe gaat het bij de kinderen thuis? Doen ze daar het afval in de prullenbak? Helpen ze mee?

Kern

Verspreid de stukken afval over de grond, laat de kinderen er goed naar kijken.

- Kunnen de kinderen benoemen welke kleur het afval heeft.
- Hoeveel stukken afval liggen op de grond?
- Welk stuk afval is het grootste, welke het kleinste?

Leg een theedoek over het afval heen.

- Kunnen de kinderen zich herinneren welke stukken afval er onder de theedoek liggen?
- Haal een stuk afval weg. Kunnen de kinderen raden welk afval is weggehaald?

Afsluiting

Sluit de activiteit af door de kinderen te laten zien hoe de afvalbakken van de mini-milieustraat eruit zien. Gooi samen het afval uit de doos weg in de juiste bakken.

Leeftijdsgroep: 2-4 jarigen

Activiteit 2 - Afval sorteren

Vooraf

Doelstelling

Aan het eind van deze activiteit begrijpen kinderen dat het afval niet allemaal in dezelfde bak gaat. De kinderen leren dat je afval kunt sorteren door te kijken naar hoe het eruit ziet.

Toelichting

Aan de hand van gekleurde blokken en voorbeelden van afval oefenen de kinderen met sorteren.

Tijd

20 minuten

Benodigheden

- Bak met (Duplo)blokken in vier verschillende kleuren en van verschillende groottes.
- Vier lege dozen met een gekleurd vel papier erin (corresponderend met de vier kleuren blokken (bv rood, groen, blauw en geel).
- Tien stuks afval: drie lege theedoosjes van verschillende smaakjes, drie verschillende kleuren knopen of doppen, drie verschillende lege pakken drinken en een bananenschil.
- Plastic zak of doek om het afval op uit te spreiden.

Opbouw activiteit

Introductie

Laat de kinderen in een kring zitten of staan (bewegend leren). Zet in het midden van de kring een bak gevuld met vier kleuren blokken van verschillende groottes en vormen.

Introduceer de bak met de blokken. Laat ook de lege dozen met het gekleurd papier zien. Leg uit dat de kinderen gaan helpen om de blokjes te sorteren. Dat betekent dat alle blokjes van dezelfde kleur bij elkaar moeten in de goede doos. De goede doos heeft dezelfde kleur als de blokjes.

Tip: Wiskikker kan helpen met sorteren en groeperen.

Kern

Haal één voor één een gekleurd blokje uit de bak.

- Kunnen de kinderen vertellen welke kleur het blokje heeft?
- In welke doos denken ze dat het blokje moet?

Laat de kinderen om de beurt een blokje uit de bak pakken en in de goede doos doen.

Zien de kinderen ook dat de blokjes verschillen in vorm en grootte? Laat twee blokjes zien die verschillen van vorm en/of grootte.

- Kunnen de kinderen aangeven waarom de blokjes hetzelfde zijn (kleur) en waarom niet (vorm/grootte)?
- Weten de kinderen ook in welke doos de blokjes met een afwijkende grootte of vorm moeten?

Leg uit dat wanneer je op de opvang afval hebt, je dit ook moet sorteren. Leg de tien verschillende stukken afval door elkaar op een uitgespreide plastic zak of een doek: drie verschillende lege pakken drinken, drie lege theedoosjes, drie verschillende kleuren knopen of doppen en een bananenschil.

- Kunnen de kinderen bedenken welk afval bij elkaar hoort.
- Weten de kinderen ook welk afval er niet bij hoort? Welk afval ziet er anders uit dan de rest?

Afsluiting

Laat de kinderen als afsluiting de mini-milieustraat zien. Vertel dat in elke bak ander afval moet. Gooi samen het afval weg in de goede bakken. Vertel dat je de knopen of doppen nog een keer kunt gebruiken om mee te knutselen en dat ze daarom in een aparte bak gaan. Laat zien dat resten van fruit niet in een van de bakken van de mini-milieustraat moeten, maar in een aparte prullenbak (restafval of GFE-afval) worden gedaan.

Leeftijdsgroep: 2-4 jarigen

Activiteit 3 - Ongeruimd staat netjes

Vooraf

Doelstelling

Aan het eind van deze activiteit weten de kinderen wat een superopruimer is en hebben ze geleerd hoe ze kunnen helpen met opruimen en schoonmaken.

Toelichting

De kinderen laten zien dat ze superopruimers zijn en helpen ook met enkele schoonmaakklusjes.

Tijd

20 minuten

Benodigheden

- Schoonmaakattributen, zoals een kinderbezem, stoffer en blik, een stofdoek of een schoonmaakdoekje.
- Eventueel om af te wassen, een teiltje, een sopje en een afwasborstel of een sponsje.

Opbouw activiteit

Introductie

Laat de kinderen in een kring zitten. Bespreek met elkaar waarom je af en toe moet opruimen en schoonmaken. Vraag de kinderen of ze hier thuis ook wel eens bij helpen.

Vertel de kinderen dat ze vandaag échte superopruimers zijn en dat ze mogen helpen met het opruimen en schoonmaken van de groepsruimte.

- Leg uit waarom het goed is om regelmatig op te ruimen. Je speelgoed raakt bijvoorbeeld minder snel zoek en het speelgoed raakt ook niet zo snel door elkaar. Dat is fijn als je er een volgende keer weer mee wil spelen.
- Vraag de kinderen of ze zelf wel eens speelgoed zijn kwijtgeraakt. Bijvoorbeeld een knuffel of ander speelgoed. Hebben ze het speelgoed toen weer teruggevonden?

Kern

Ruim met de kinderen eerst al het speelgoed op. Weten de kinderen op welke plek al het speelgoed moet worden opgeruimd? Is alles netjes opgeruimd op voor kinderen herkenbare plekken, laat dan de kinderen helpen met schoonmaken. Het gaat niet om het eindresultaat, maar lekker samen bezig zijn. Laat kinderen vegen met een bezem en stoffer en blik, laat kinderen stof afnemen en de tafel poetsen met een doekje. Je kunt kinderen ook laten helpen met afwassen. Geef de Duploblokken of het serviesje uit de poppenhoek bijvoorbeeld een schoonmaakbeurt.

Het is belangrijk dat als kinderen ergens mee gespeeld hebben dat opruimen niet altijd afbreken is. Voor het proces van ontdekken en experimenteren is het ook goed om na te denken over hoe iets behouden kan worden zodat er op een later moment ook weer makkelijk mee verder kan worden gespeeld.

Afsluiting

Is alles opgeruimd, weer speelklaar en schoon geef dan de kinderen een compliment. Wat een superopruimers!

Leeftijdsgroep: 4-6 jarigen

Activiteit 1 - Afval, apart in de bak!

Vooraf

Doelstelling

Aan het eind van deze activiteit kunnen de kinderen verschillende voorbeelden geven van afval en op een eenvoudige manier afval scheiden, waarbij ze uitgaan van de volgende soorten afval: papier en karton, PMD, afval dat je kunt hergebruiken, restafval en eventueel GFE-afval. Daarnaast ontdekken de kinderen dat de materialen uit afval gebruikt worden om nieuwe producten van te maken.

Toelichting

De kinderen maken kennis met het scheiden van afval door de inhoud van een afvalbak te onderzoeken en samen te bepalen in welke bak het afval moet: bij papier en karton, PMD, bruikbaar afval of restafval of eventueel GFE-afval.

Tijd

30 minuten

Benodigheden

- Een prullenbak vol met afval van een dag. Zorg in ieder geval voor de volgende items: papierafval, plastic verpakking van koek of brood, een leeg pak drinken, resten of schillen van fruit en afval dat je nog kunt gebruiken om te knutselen, zoals wc-rollen.
- Drie lege zakken van de mini-milieustraat.
- Vier A4 vellen; een met een afbeelding van papier, een met een afbeelding van PMD, een met een recyclingsteken en een met een afvalzak voor restafval. Gebruik bij voorkeur de afbeeldingen die ook op de bakken van de mini-milieustraat staan.
- Handschoenen van Supporter van Schoon en een extra plastic zak.

Tip: scheid je op de BSO ook GFE-afval, zorg dan voor een extra A4 vel met een afbeelding van GFE/GFT en maak een extra stapel.

Opbouw activiteit

Introductie

Laat de kinderen in een kring zitten. Of kies voor meerdere kleinere kringen. Zet in het midden van de kring(en) de volle prullenbak. Haal één voor één het afval uit de bak. Geef de kinderen even denktijd voordat ze het antwoord mogen geven.

- Weten de kinderen wat het is?
- Wat was het eerst? En wat is het nu? Waar kunnen de kinderen dat aan zien?
- Afval gooi je in de prullenbak? Waarom?
- Hoe gaat het bij de kinderen thuis? Doen ze daar het afval in de prullenbak? Helpen ze mee?
- Als je op straat loopt en je hebt afval, wat doe je er dan mee?

Kern

Spreid de lege plastic zak uit over de tafel of op de grond en wijs de kinderen op de volle prullenbak. Zijn zij ook benieuwd welk afval ze in een middag / op een vakantiedag bij de BSO verzamelen? Trek een handschoen aan en leeg de prullenbak. Leg het afval stuk voor stuk neer.

- Weten de kinderen waarom je een handschoen gebruikt? (Voor hygiëne)

Ga met de kinderen in gesprek over de inhoud van de prullenbak aan de hand van de volgende vragen (doe een beroep op denkkraft, stel zoveel mogelijk open vragen):

- Maken we samen veel afval?
- Wat voor afval hebben we allemaal? Wat zien jullie op tafel liggen?
- Hebben de kinderen thuis aparte bakken voor verschillende soorten afval of niet?
- Kunnen we samen ook minder afval maken op de BSO? Hoe dan? En kan dat thuis ook?

Laat de kinderen vier stapels op de tafel maken. Een stapel voor papier en karton, één voor PMD, één voor herbruikbaar (schoon) afval en één voor restafval. Leg uit welk soort afval bij de PMD-stapel hoort (plastic, blik en drankverpakkingen). Bespreek als dat nodig is waar het afval van is gemaakt, zodat het afval op de juiste stapel komt.

Leg aan de hand van de stapels afval uit dat je afval kunt scheiden: herbruikbaar afval, PMD, oud papier en restafval. Neem de afbeeldingen erbij en laat de kinderen raden welke afbeelding bij welke stapel hoort.

Afsluiting

Sluit de activiteit af door samen met de kinderen de mini-milieustraat te bekijken. Kunnen ze bedenken welke stapel afval in welke bak moet. Vertel de kinderen dat ze vanaf nu het afval bij de BSO op deze manier gaan scheiden.

Leeftijdsgroep: 4-6 jarigen

Activiteit 2 - Superopruimers

Vooraf

Doelstelling

Aan het eind van deze activiteit kunnen de kinderen verschillende voorbeelden geven van zwerfafval op straat. Ze kunnen uitleggen waarom het fijn is om in een schone omgeving te leven en te spelen.

Toelichting

Elke dag worden er twee kinderen aangewezen die de rol van superopruimer op zich nemen. De kinderen proberen onderweg van school naar de BSO zoveel mogelijk afval te spotten en op te ruimen.

Tijd

Afhankelijk van de route van school naar de BSO.

Benodigdheden

- Twee verkleedattributen, zoals petjes of hesjes.
- Enkele setjes handschoenen van Supporter van Schoon.
- Een lege afvalzak.

Opbouw activiteit

Introductie

Besprek met elkaar hoe het voelt om in een schone omgeving binnen, op straat en in de speeltuin te kunnen spelen, rennen, eten en slapen. Hoe komt dat?

Kern

Laat de twee verkleedattributen zien en de sets handschoenen. Degene die zo'n petje/hesje draagt, is een superopruimer! Wie wil graag een superopruimer zijn? Wie wil graag helpen met het rapen van afval? Zij dragen de handschoenen van Supporter van Schoon. Wie houdt de afvalzak vast? De twee superopruimers hebben de leiding en spotten onderweg zoveel mogelijk afval en zien er op toe dat het afval wordt opgeraapt en in de afvalzak wordt gedaan.

Afsluiting

Doe bij terugkomst bij de BSO het verzamelde afval in de mini-milieustraat of in de bak voor restafval. Laat de kinderen het verzamelde afval (indien mogelijk) scheiden. Gebruik hierbij de handschoentjes. Zing op de groep met de kinderen het aantekelijke Opruimlied van Minidisco. Kijk voor de liedtekst op www.aandeslagmetafval.nl/po.

Leeftijdsgroep: 4-6 jarigen

Activiteit 3 - Een schat aan afval

Vooraf

Doelstelling

Aan het eind van deze activiteit begrijpen de kinderen dat afval waardevol is omdat je er iets nieuws van kunt maken.

Toelichting

De kinderen gaan een schatkist maken waarin zij kunnen bewaren wat zij mooi of waardevol vinden, maar wat door anderen wordt gezien als afval. Het mag ook afval zijn waar ze nog iets moois van denken te kunnen maken.

Tijd

45-60 minuten

Benodigheden

- Lege schoenendozen.
- Geleurd papier.
- Kleurpotloden of -stiften.
- (Afval)materialen om schatkistjes mee te versieren, zoals stickertjes, kralen, knopen en dopjes.
- Lijm en scharen.

Tip: laat de kinderen de schoenendozen en eventueel de versiermaterialen thuis verzamelen.

Opbouw activiteit

Introductie

Vertel dat afval gescheiden wordt omdat je van het afval nieuwe dingen kunt maken. Van oud papier kun je bijvoorbeeld nieuw papier maken. En van de conservenblikjes die bij het PMD-afval moeten maken ze nieuwe blikjes.

Kern

Bespreek dat je van schoon afval ook zelf iets kunt maken. Bijvoorbeeld door ermee te knutselen. Als je afval verzamelt kun je er later iets moois van maken.

Laat elk kind een schoenendoos zo mooi mogelijk versieren met geleurd papier en andere (afval)materialen. Of ze tekenen er versieringen op. Elk kind kan vervolgens thuis of bij de BSO waardevolle spulletjes of afvalmateriaal verzamelen voor zijn of haar doos, om te bewaren of later iets nieuws van te maken.

Afsluiting

Als kinderen hun doos hebben gevuld kunnen ze aan andere kinderen de inhoud laten zien en vertellen waarom ze dit afval hebben bewaard en waar ze het voor gaan gebruiken.

Leeftijdsgroep: 4-6 jarigen

Extra's

Knutselopdracht Afvalkoffer*: afvalrobot

Benodigdheden

- Afvalmaterialen zoals kurken, doppen, knopen, (conserven)blikjes, flesjes, lege doosjes of wc-rollen.
- Materialen om de robot mee te versieren zoals wiebeloogjes, kralen of stickers.
- Grote vellen papier of stukken behangpapier.
- Lijm of doorzichtige tape.
- Scharen.

Toelichting

De kinderen maken een robot van afvalmaterialen. Zij kunnen dit alleen of in tweetallen doen.

Stappenplan

1. Leg de materialen klaar op een grote tafel of verspreid ze door de groepsruimte.
2. Geef elk kind een vel papier of stuk behangpapier.
3. Laat de kinderen materialen uitzoeken op de tafel.
4. De kinderen leggen op hun papier een grote afvalrobot neer van gerecycled afval. Als alle onderdelen goed liggen kunnen ze aan elkaar worden vastgeplakt en eventueel aan het papier.
5. De kinderen versieren hun robots met doppen, knopen, wiebeloogjes, kralen en stickers.
6. Laat eventueel de materialen beschilderen.
7. De robots zijn klaar voor de tentoonstelling. Hang de robots op of zet ze ergens neer waar ze door ouders en kinderen van andere groepen bewonderd kunnen worden!

*Is er geen Afvalkoffer van Supporter van Schoon aanwezig op de locatie? Vraag er eentje aan via de mail: marketing@humankind.nl

Bouwopdracht: knip en vouw een vuilniswagen

Benodigdheden

- Bouwplaten van vuilniswagens, in veelvoud, liefst in kleur en op dik papier geprint
- Scharen en lijm

Toelichting

De kinderen kunnen bouwplaten van vuilniswagens uitknippen en in elkaar zetten.

Stappenplan

1. Download de bouwplaten op www.renewi.nl/educatie en print ze uit.
2. Deel de bouwplaten uit op de groep. Laat de kinderen aan de slag gaan.

Leeftijdsgroep: 6-8 jarigen

Activiteit 1 - Afval, apart in de bak!

Vooraf

Doelstelling

Aan het eind van deze activiteit kunnen de kinderen verschillende voorbeelden geven van afval en het afval van de BSO scheiden in de bakken van de mini-milieustraat. Ze gaan hierbij uit van de volgende soorten afval: PMD, papier en karton, herbruikbaar afval en eventueel GFE-afval. Daarnaast ontdekken de kinderen dat je van afval nieuwe producten kunt maken.

Toelichting

De kinderen onderzoeken de inhoud van een afvalbak en bepalen samen in welke bak het afval moet: bij PMD, papier en karton, herbruikbaar afval, restafval of eventueel GFE-afval. Vervolgens bespreken ze wat er met het gescheiden afval gebeurt.

Tijd

25 minuten

Benodigheden

- Een prullenbak vol met afval van een dag. Zorg in ieder geval voor de volgende items: papierafval, plastic verpakking van koek of brood, een leeg pak drinken, resten of schillen van fruit en afval dat je nog kunt gebruiken om te knutselen, bijvoorbeeld wc-rollen.
- Drie lege zakken van de mini-milieustraat.
- Vier A4 vellen; een met een afbeelding van papier, een met een afbeelding van PMD, een met een recyclingsteken en een met een afvalzak voor restafval. Gebruik bij voorkeur de afbeeldingen die ook op de bakken van de mini-milieustraat staan.
- Handschoenen van Supporter van Schoon en een extra plastic zak.

Tip: scheid je op de BSO ook GFE-afval, zorg dan voor een extra A4 vel met een afbeelding van GFE/GFT en maak een extra stapel.

Opbouw activiteit

Introductie

Laat de kinderen in een kring zitten. Zet in het midden van de kring de volle prullenbak.

Introduceer de prullenbak met het verzamelde afval. Gebruik de volgende vragen als leidraad:

- Wat is afval?
- Waar komt het vandaan?
- Waar gaat het naartoe? En wie zorgt daarvoor?
- Wat gebeurt er daarna met afval? Is dit voor al het afval hetzelfde?

Kern

Spread de lege plastic zak uit over de tafel of op de grond en wijs de kinderen op de volle prullenbak. Zijn zij ook benieuwd welk afval ze in een middag / op een vakantiedag bij de BSO verzamelen? Trek een handschoen aan en leeg de prullenbak. Leg het afval stuk voor stuk neer.

- Weten de kinderen waarom je een handschoen gebruikt? (Voor hygiëne)

Ga met de kinderen in gesprek over de inhoud van de prullenbak:

- Maken we samen veel afval?
- Wat voor afval hebben we allemaal? Wat zien jullie op tafel liggen?
- Is al het afval gemaakt van hetzelfde materiaal?
- Hebben de kinderen thuis aparte bakken voor verschillende soorten afval of niet?

Laat de kinderen vier stapels op de tafel maken. Een stapel voor papier en karton, één voor PMD, één voor herbruikbaar (schoon) afval en één voor restafval. Leg uit welk soort afval bij de PMD-stapel hoort (plastic, blik en drankverpakkingen). Bespreek als dat nodig is waar het afval van is gemaakt, zodat het afval op de juiste stapel komt.

Leg aan de hand van de stapels afval uit dat je afval kunt scheiden: herbruikbaar afval, PMD, oud papier en restafval. Neem de afbeeldingen erbij en laat de kinderen raden welke afbeelding bij welke stapel hoort.

Vertel dat afval gescheiden wordt omdat je van het afval nieuwe dingen kunt maken. Van oud papier kun je bijvoorbeeld nieuw papier maken. En van de conservenblikjes die bij het PMD-afval moeten maken ze weer nieuwe blikjes.

Bespreek met de kinderen waarom het goed zou zijn als we minder afval zouden maken. Vertel eventueel over het milieu, zwerfafval, de plastic soep. Vraag de kinderen hoe ze thuis en bij de BSO afval kunnen verminderen.

- Gerecyclede spullen gebruiken, bijvoorbeeld kleren van een grote broer of zus, speelgoed ruilen met een vriendje.
- Knutselen met gerecycled afval, zoals lege wc-rollen, doppen of een schoenendoos.
- Minder kopen, spullen en speelgoed doorgeven of ruilen, spullen die je niet meer gebruikt weggeven aan een kringloopwinkel of doorverkopen.
- Spullen kopen van gerecycled materiaal, zoals een voetbalshirtje van plastic flessen, een krant die is gemaakt van oud papier of een plantenbak gemaakt van oud plastic.
- Hebben de kinderen nog tips voor thuis?
- Hebben de kinderen tips hoe de BSO kan zorgen voor minder afval?

Afsluiting

Sluit de activiteit af door samen met de kinderen de mini-milieustraat te bekijken. Kunnen ze bedenken welke stapel afval in welke bak moet. Vertel de kinderen dat ze vanaf nu het afval bij de BSO op deze manier gaan scheiden.

Leeftijdsgroep: 6-8 jarigen

Activiteit 2 - Afvalposter mini-milieustaat

Vooraf

Doelstelling

Aan het einde van deze activiteit kunnen de kinderen onderscheid maken tussen de verschillende materiaalsoorten waar afval van is gemaakt en weten ze welk afval in welke bak hoort.

Toelichting

De kinderen maken posters voor de mini-milieustraat. Op de posters is te zien welk afval in welke bak hoort. Andere kinderen van de BSO kunnen aan de hand van de posters het afval in de juiste bak doen.

Tijd

45-60 minuten

Benodigheden

- Verschillende voorbeelden van afvalmaterialen: PMD (plastic zakje, chipszakje, plastic flesje (zonder statiegeldlogo), conservenblikje, pak(je) drinken), papier of karton (van lege verpakkingen, restpapier van knutselwerk), herbruikbaar schoon afval (wc-rollen, doppen, theedoosjes, etc.) restafval (fruitresten).
- Vier A3-vellen.
- Tijdschriften/reclamefolders van supermarkten en winkels.
- Scharen en lijm.
- Stiften en pennen.
- Afvallijst uit de bijlage.

Tip: scheid je op de BSO ook GFE-afval, zorg dan voor een extra A3 zodat ook een poster voor het GFE-afval gemaakt kan worden.

Opbouw activiteit

Introductie

Introduceer het woord 'restafval' bij de kinderen door middel van het spel galgje en voer een gesprek aan de hand van de volgende vragen:

- Wat is restafval? Waar komt het vandaan?
- Wie kan er voorbeelden noemen van restafval? Laat de kinderen de voorbeelden zien.
- Welke materialen blijven vaak over als je iets hebt gegeten of gedronken? (plastic flesjes, plastic verpakkingen, papier, fruitresten, plastic zakjes met aluminiumlaagje aan de binnenkant, pakjes drinken, aluminiumfolie)
- Wat doen we met al die verschillende soorten afval? Gaan die allemaal in dezelfde afvalbak?
- Waarom is het zonde om al die soorten afval in dezelfde bak te gooien?
- Wat gebeurt er met verpakkingsmateriaal dat 'gescheiden' wordt?
- Hoe denk je dat recycleren werkt? (Laat de kinderen benoemen wat ze weten of denken.)

De BSO wil ook meer afval recycleren, omdat afval een waardevolle grondstof is voor nieuwe producten. Daarom heeft de BSO een mini-milieustraat zodat afval gescheiden kan worden. Bij de

BSO kun je het afval sorteren in vier verschillende soorten: PMD (plastic, blik en drinkpakken), papier en karton, herbruikbaar schoon afval, restafval en eventueel GFE-afval.

Kern

Verdeel de kinderen in vier groepjes. Leg uit dat ze posters gaan maken waarmee ze laten zien in welke bak je het afval (PMD, papier en karton, herbruikbaar afval, restafval) moet weggoeien. De posters helpen de andere kinderen van de BSO om het afval in de goede bak te doen. De groepjes gaan in tijdschriften op zoek naar afbeeldingen van (verpakkings-)materialen die binnen hun categorie vallen, knippen deze uit en leggen ze op hun poster. De naam van de afvalsoort zetten ze bovenaan hun poster.

Als iedereen begrepen heeft wat ze moeten doen, kunnen de kinderen zelfstandig aan het werk met hun groepje. Zijn de groepjes klaar met verzamelen en knippen? Bespreek dan de verzamelde producten per poster.

- Kloppen alle gekozen producten/materialen bij de categorie?
- Waren er producten/materialen die voor onduidelijkheid zorgden?
- Missen er nog producten/materialen bij een categorie volgens de PM of de andere groepjes?

De kinderen kunnen eventueel nog extra producten en materialen zoeken om hun verzameling compleet te maken. Daarna plakken ze de afbeeldingen op de poster. Eventueel kunnen ze op de poster ook nog losse woorden schrijven.

Afsluiting

Kies samen met de kinderen waar de posters moeten komen te hangen. Kies in ieder geval een opvallende plek in de buurt van de mini-milieustraat. Plak de posters als dat kan op de kartonnen bakken. Als de mini-milieustraat dan op een andere plek wordt gezet, verplaatsen de posters automatisch mee.

Optioneel: afvalposter voor thuis

De kinderen kunnen ook een afvalposter maken voor thuis. Zo kunnen ze wat ze hebben geleerd ook doorgeven aan hun ouders en andere familieleden. Belangrijk voor het maken van de posters is dat de kinderen weten welk afval thuis gescheiden wordt. Een poster voor PMD, oud papier, glas en eventueel GFT zijn voor de hand liggend. Bekijk eventueel de website van de gemeente (waar de kinderen wonen) welke afvalstromen van huishoudelijk afval apart worden ingezameld.

Leeftijdsgroep: 6-8 jarigen

Activiteit 3 - Adopteer een schoongebied

Vooraf

Doelstelling

Aan het eind van deze activiteit kunnen de kinderen verschillende voorbeelden geven van zwerfafval op straat. Ze kunnen uitleggen waarom het fijn is om in een schone omgeving te spelen.

Toelichting

Elke maand gaat een team opruimers op een vaste plek in de buurt afval opruimen. Dit is bijvoorbeeld een plek waar kinderen regelmatig spelen, een plek die belangrijk is voor de natuur of een plek waar door de gemeente niet vaak wordt schoongemaakt, maar wel vaak afval ligt.

Tijd

45 minuten

Benodigheden

- Hesjes van Supporter van Schoon.
- Setjes handschoenen van Supporter van Schoon voor alle kinderen.
- Eventueel afvalgrijpers.
- Enkele lege afvalzakken.

Opbouw activiteit

Introductie

Bespreek met elkaar hoe het voelt om in een schone omgeving te spelen en te leven. Om dit voor elkaar te krijgen moeten we allemaal een steentje bijdragen, door afval in de prullenbak te gooien en door samen afval op straat op te ruimen.

Kern

Leg uit dat jullie samen met de kinderen elke maand een vaste plek in de buurt van de BSO gaan opruimen. Kies samen de plek. Bespreek waarom de kinderen juist die plek willen schoonhouden. Registreer het gekozen gebied op de website van Supporter van Schoon als schoongebied en bestel eventueel (extra) opschoonmaterialen. Deel de materialen uit die de kinderen kunnen gebruiken bij het opruimen. Indien er afvalgrijpers worden uitgedeeld, leg dan uit dat kinderen de stok in verband met de veiligheid laag moeten houden. Bespreek welk afval de kinderen laten liggen (hondenpoep en gevaarlijk afval, zoals gebroken glas, naalden, etc.)

Afsluiting

Doe bij terugkomst bij de BSO het verzamelde afval in de mini-milieustraat of in de bak voor restafval. Laat de kinderen het verzamelde afval (indien mogelijk) scheiden. Gebruik hierbij de handschoentjes.

Leeftijdsgroep: 6-8 jarigen

Extra's

Knutselopdracht Afvalkoffer*: opraapkunstwerk

Benodigdheden

- Afvalmaterialen zoals kurken, doppen, knopen, blikjes, flesjes, lege doosjes, potjes of ijsstokjes.
- Oude tijdschriften en/of kranten.
- Grote vellen papier.
- Lijm en scharen.

Toelichting

De kinderen gaan collagekunst maken van afvalmaterialen. Zij kunnen dit alleen, in tweetallen of in kleine groepjes doen.

Stappenplan

1. Leg de materialen klaar op een grote tafel of verspreid ze door de groepsruimte.
2. Vertel over kunstenaars die afval van straat rapen en het gebruiken om er kunst mee te maken.
3. Laat de kinderen materialen uitzoeken op de tafel.
4. Laat ze afbeeldingen uitknippen uit de tijdschriften en deze op de vellen papier plakken. Ze kunnen ook één pagina van een krant of tijdschrift gebruiken om deze verder te versieren.
5. Verrijk het vel papier of de krant- of tijdschriftpagina met de overige materialen.
6. Laat de kinderen een naam bedenken voor hun kunstwerk. Ook schrijven ze op een apart blaadje een korte uitleg over hun kunstwerk. Uiteraard mogen hun namen niet ontbreken.
7. De kunstwerken zijn klaar voor de tentoonstelling. Hang de kunstwerken ergens op waar ze door ouders en kinderen van andere groepen bewonderd kunnen worden!

*Is er geen Afvalkoffer van Supporter van Schoon aanwezig op de locatie? Vraag er eentje aan via de mail: marketing@humankind.nl

Bouwopdracht: knip en vouw een vuilniswagen

Benodigdheden

- Bouwplaten van vuilniswagens, in veelvoud, liefst in kleur en op dik papier geprint
- Scharen en lijm

Toelichting

De kinderen kunnen bouwplaten van vuilniswagens uitknippen en in elkaar zetten.

Stappenplan

1. Download de bouwplaten op www.renewi.nl/educatie en print ze uit.
2. Deel de bouwplaten uit op de groep. Laat de kinderen aan de slag gaan.

Leeftijdsgroep: 8 jaar en ouder

Activiteit 1 - Afvalcampagne

Vooraf

Doelstelling

Aan het einde van deze activiteit kunnen de kinderen uitleggen waarom het scheiden van afval zo belangrijk is. Ze kunnen deze kennis vertalen in een boodschap voor andere kinderen en volwassenen.

Toelichting

De kinderen bedenken en maken een afvalcampagne voor de BSO, de school of een organisatie in de buurt. Ze maken posters met tips en weetjes over afval. De campagne laat zien hoe waardevol afval is en waarom het belangrijk is om afval goed te scheiden.

Tijd

3 x 45 minuten

Benodigheden

- Verschillende voorbeelden van afvalmaterialen: PMD (plastic zakje, chipszakje, plastic flesje (zonder statiegeldlogo), conservenblikje, pak(je) drinken), papier of karton (van lege verpakkingen, restpapier van knutselwerk), glas (glazen fles of potje), GFE-afval (groente- en fruitresten) restafval (overig afval, zoals piepschuim).
- Circa 20 A3-vellen.
- Tijdschriften/reclamefolders van supermarkten en winkels.
- Scharen en lijm.
- Stiften en pennen.
- Afvallijst uit de bijlage of een lijst van de gemeente.
- Een print van het Waardevol boekje, te downloaden via [Renewi](#)

Opbouw activiteit

Introductie

Introduceer het woord 'restafval' bij de kinderen door middel van het spel galgje en voer een gesprek aan de hand van de volgende vragen:

- Wat is restafval? Waar komt het vandaan?
- Wie kan er voorbeelden noemen van restafval? Laat de kinderen de voorbeelden zien.
- Welke andere soorten afval kunnen de kinderen benoemen?
- Waarom is het zonde om al die soorten afval in dezelfde bak te gooien?
- Wat gebeurt er met afval dat 'gescheiden' wordt?
- Hoe denk je dat recycelen werkt? (Laat de kinderen benoemen wat ze weten of denken.)

Het is goed voor het milieu als we zoveel mogelijk afval scheiden zodat het gerecycled kan worden tot grondstof voor een nieuw product. De kinderen maken een campagne waarin ze laten zien hoe waardevol afval is, zodat kinderen en volwassenen hun afval beter gaan scheiden. De kinderen kunnen de campagne maken voor de BSO, maar ook voor hun school of een winkel of kantoor in de buurt.

humankind
KINDEROPVANG EN -ONTWIKKELING

Kern

Verdeel de kinderen in groepjes van vier. Brainstorm met de kinderen voor welke organisatie ze graag een campagne zouden maken. Als de groepjes een organisatie hebben gekozen is het belangrijk om eerst contact te leggen met de organisatie. Welk afval wordt er gescheiden, vinden ze het leuk om posters op te hangen die door de kinderen zijn gemaakt en op welke plek worden de posters opgehangen? Spreek ook af wanneer de posters klaar zullen zijn. Leg contact per telefoon of per mail of ga met een groepje kinderen zelf op bezoek bij de gekozen organisatie. Een andere mogelijkheid is dat de kinderen in hun eigen tijd een bezoek brengen en hun vragen stellen. Denk hierbij aan de school waar de kinderen op zitten of aan een kantoor van een ouder van een van de kinderen.

Als elk groepje een organisatie heeft gevonden kunnen de kinderen gaan brainstormen over hun campagne. Wat willen ze vertellen? Wat weten ze eigenlijk al zelf over afval? Op welke manier denken ze anderen te kunnen overtuigen dat afval waardevol is?

De kinderen kunnen ervoor kiezen om eerst een kort onderzoekje te doen naar de waarde van afval. Ze kunnen hierbij het Waardevol boekje van Renewi gebruiken of zoeken op internet naar leuke feitjes en weetjes over afval.

Na het verzamelen van informatie gaan de kinderen aan de slag om leuke teksten te bedenken. Ze laten de teksten ook lezen door de andere groepjes en kiezen zo de vier of vijf leukste, grappigste of meest originele teksten uit.

Op elk A3-vel schrijven ze een van de vier of vijf teksten. Daarna gaan ze elk vel versieren met knipsels uit tijdschriften of zelfgemaakte tekeningen.

Afsluiting

De kinderen brengen samen met een pedagogisch medewerker de zelfgemaakte posters naar de betreffende organisatie. De pedagogisch medewerker maakt foto's van de overhandiging. Een medewerker van de organisatie kan later nog foto's toesturen van de posters opgehangen aan de muur.

Leeftijdsgroep: 8 jaar en ouder

Activiteit 2 - Afvalinspectie

Vooraf

Doelstelling

Aan het eind van deze activiteit weten de kinderen op welke manier afval ontstaat en kunnen ze andere kinderen en volwassenen tips geven om afval te verminderen.

Toelichting

De kinderen adviseren de BSO hoe ze hun afval kunnen verminderen. Hierbij kijken ze naar afval dat ontstaat tijdens eet- en drinkmomenten.

Tijd

45 minuten

Benodigdheden

- Een gezamenlijke lunch of een tussendoortje.
- De mini-milieustraat, de bak voor restafval en eventueel de bak voor GFE-afval.
- Grote vellen A2-papier en kladpapier.
- Kleurpotloden en stiften.

Opbouw activiteit

Introductie

Leg uit dat de kinderen advies gaan geven hoe de BSO het afval kan verminderen. Het gaat hier niet alleen om het verminderen van restafval, maar ook om het verminderen van GFE-afval, PMD-afval, papier en karton en ander herbruikbaar afval.

Kern

De kinderen helpen met het maken en klaarzetten van de lunch (vakantie BSO) of het tussendoortje. Na het eet- en drinkmoment bekijken de kinderen welk afval overblijft en bepalen samen in welke afvalbak dat afval hoort.

Laat na de lunch of het tussendoortje enkele kinderen vertellen over de lunch en de tussendoortjes die ze zelf meenemen naar school en wat daarvan overblijft. Zijn er ook kinderen die geen afval overhouden. Hoe komt dit? Hebben de kinderen tips voor elkaar? Denk aan het gebruiken van een broodtrommel, drinkbeker of een lunchzakje van katoen. Ook kun je restafval verminderen door overgebleven fruitresten in je broodtrommel te bewaren en thuis bij het GFT-afval te doen.

Nu de kinderen voldoende kennis hebben opgedaan kunnen ze zelf aan de slag om de BSO advies te geven. Welke tips hebben de kinderen voor het verminderen van afval rond eetmomenten en andere dagelijkse activiteiten?

Maak groepjes van drie of vier kinderen. Ieder groepje krijgt een groot vel papier, wat kladpapier en enkele kleurpotloden en stiften. Laat de groepjes tips bedenken hoe de BSO de hoeveelheid afval kan verminderen. Laat ieder groepje de twee beste tips uitwerken op het grote vel papier. Daarna presenteren de groepjes de ideeën aan elkaar.

Afsluiting

Laat de kinderen de tips presenteren aan de vestigingsmanager. Vraag tot slot aan de kinderen wie thuis met zijn of haar ouders gaat praten over het verpakken van de schoollunch. Wat gaan ze dan bespreken?

Leeftijdsgroep: 8 jaar en ouder

Activiteit 3 - Zwerfafval, no way!

Vooraf

Doelstelling

Aan het eind van deze activiteit weten de kinderen op welke plekken rondom de BSO (en eventueel de school, een winkel en/of andere organisaties in de buurt) veel zwerfafval ligt en waarom. De kinderen geven de BSO, school en eventuele andere organisaties advies hoe ze zwerfafval kunnen verminderen.

Toelichting

In deze opdracht staat het in kaart brengen van de hoeveelheid zwerfafval in de directe omgeving en het opschonen van de directe omgeving centraal. De kinderen ontwikkelen een actieplan dat ervoor kan zorgen dat er veel minder zwerfafval in de buurt terecht komt.

Tijd

2x 45 minuten

Benodigheden

- Papier en schrijfmateriaal of een pc/laptop.

Opbouw activiteit

Introductie

Leg uit dat de kinderen een advies gaan schrijven hoe de BSO, de school of een andere gekozen organisatie in de buurt (bijvoorbeeld een supermarkt of snackbar) het zwerfafval op straat kan verminderen.

Kern

Leg aan de kinderen uit dat alles wat je weggooit in de natuur een 'afbraaktijd' heeft: de tijd die ervoor nodig is om het afval te laten verteren of composteren. Een bananenschil kan daar bijvoorbeeld wel één jaar over doen!

Laat de kinderen de afbraaktijd raden van de volgende soorten afval:

- Sigarettenpeuk (oneindig)
- Glas (oneindig)
- Krant (6 maanden)
- Limonadeblikje (minimaal 50 jaar)
- Plastic flesje (oneindig)
- Ijsstokje (1 tot 5 jaar)

Maak groepjes van twee of drie kinderen. De kinderen starten met een onderzoek. Ze gaan naar buiten om de omgeving van de BSO (of een andere organisatie) te controleren op zwerfafval, daarna vormen zij een mening over wat ze zien en zetten hun bevindingen, meningen en tips om in een actieplan om de hoeveelheid zwerfafval in de omgeving terug te dringen.

Onderzoeksvragen

- Hoe ziet de omgeving eruit? Ligt daar veel zwerfafval? Hoeveel en waar ongeveer?
- Wat doet de BSO, school, winkel, organisatie eraan om zwerfafval te voorkomen?
- Zijn er genoeg prullenbakken?
- Welk zwerfafval zie je het meeste?

Meningsvragen

- Wat vind je van het zwerfafval in de omgeving van de BSO, school, winkel of organisatie?
- Wat kan er verbeterd worden?
- Wie moeten er iets verbeteren?
- Wat doe je zelf om zwerfafval te voorkomen en wat kun je zelf verbeteren?

Actieplan

In het actieplan geven de kinderen antwoord op de volgende vragen:

Vraag 1: Hoe ziet het eruit?

Vraag 2: Wat vinden we ervan?

Vraag 3: Wat kan er verbeterd worden?

Vraag 4: Wie moeten er iets verbeteren?

Vraag 5: Wat kunnen jullie zelf verbeteren?

Afsluiting

Zijn de actieplannen klaar, laat de kinderen dan hun plan aan elkaar presenteren. Met de tips en tops die ze elkaar geven kan het actieplan nog beter worden. Als alle actieplannen klaar zijn, overhandig je deze aan de BSO, school, winkel of organisatie in de buurt. Eventueel kunnen de kinderen een korte presentatie voorbereiden met hun bevindingen en tips.

Leeftijdsgroep: 8 jaar en ouder

Extra's

Metaalschatten zoeken

Benodigheden

- Hesjes van Supporter van Schoon.
- Setjes handschoenen van Supporter van Schoon voor alle kinderen.
- Eventueel afvalgrijpers.
- Enkele stevige plastic zakken en een of twee lege emmers.
- Metaaldetector (online te koop of te huur via de Facility Desk).

Toelichting

Op straat, in de speeltuin en in het park ligt ook regelmatig afval van metaal. Het is belangrijk dat dit wordt opgeruimd. Maar je kunt het ook verzamelen voor een mooie tentoonstelling of er kunst van maken.

Stappenplan

1. Verzamel in de speeltuin, het park of op een andere plek op straat of in de natuur zoveel mogelijk zwerfafval. Gebruik de metaaldetector om zwerfafval van metaal te vinden. Kijk bijvoorbeeld ook in de bosjes en in de struiken. Doe het afval van metaal in de emmer. Verzamel het andere afval in de plastic zakken.
2. Doe het niet-metalen afval bij terugkomst in de mini-milieustraat. Gebruik de handschoenen voor het scheiden van het afval.
3. Maak het afval van metaal indien nodig schoon en maak dan een tentoonstelling van het verzamelde afval.
4. Heb je voldoende tijd? Laat de kinderen dan kunstvoorwerpen maken van het verzamelde metalen afval. Dit kunnen de kinderen alleen of in kleine groepjes doen.
8. Laat de kinderen een naam bedenken voor hun kunstwerk. Ook schrijven ze op een apart blaadje een korte uitleg over hun kunstwerk. Uiteraard mogen hun namen niet ontbreken.
5. Maak een tentoonstelling van de metalen kunstvoorwerpen voor ouders en kinderen van andere groepen.

Knutselopdracht: wormenhotel

Benodigheden

- Twee emmers met deksels (bijvoorbeeld oude mayonaise-emmers); één daarvan heeft gaatjes van 10 mm in de bodem en gaatjes van 20 mm rondom.
- Strookjes oud krantenpapier.
- Fijne snippers karton, dorre bladeren of stro.
- Een kleine hoeveelheid biologische potgrond voor het eerste laagje.
- GFE-afval (Groente, Fruit en Etenresten), ongeveer 1 kg, verzameld tijdens eetmomenten.
- Tijgerwormen (online verkrijgbaar).

Toelichting

Groente-, fruit- en etensresten gaan in de bak voor restafval. Maar het is ook een goede bron voor een gezonde grond, waar weer nieuwe groentes en fruit in kunnen groeien. Maak met de kinderen een wormenhotel van verzameld GFE-afval.

Stappenplan

6. Vul de emmer met gaatjes met het krantenpapier, de snippers karton, de dorre bladeren of het stro. Daar bovenop gaat de potgrond en het GFE-afval. Herhaal deze laagjes meerdere keren. Laat dan de wormen vrij.
7. Zet de gevulde emmer in de emmer zonder gaatjes. Doe de deksel op de gevulde emmer.
8. Voer de wormen regelmatig iets lekkers. Ze houden van koffiedik, gebruikte theezakjes (niet van kunststof materiaal), rauwe groente- en fruitresten, bloemen- en plantenresten en eierschalen. Vlees, vis, kaas, uien, citrusvruchten of zuivelproducten vinden ze heel erg vies.
9. Na een paar weken kun je het GFE-afval als compost verspreiden in de (moes)tuin van de BSO.

Alternatief voor het verwerken van GFE-afval

Wil je geen wormenhotel maken met de kinderen, maar wel het verzamelde GFE-afval omzetten in een nieuwe waardevolle grondstof, maak dan van het GFE-afval een bodemverbeteraar. Je kunt dit doen door het GFE-afval te composteren op een composthoop of te fermenteren in een Bokashi emmer. Het sap dat je aftapt van de Bokashi emmer kun je bovendien als natuurlijke plantenvoeding gebruiken. Het sap zorgt voor gevarieerde microbiële diversiteit in de bodem. Het materiaal voorziet de planten van bio-actieve voedingsstoffen, zoals vitamines en organische zuren.

Meer informatie over het maken van een composthoop: <https://www.milieucentraal.nl/in-en-om-het-huis/tuinieren/tuinonderhoud/zelf-composteren/>

Meer informatie over fermenteren met een Bokashi emmer: <https://thuisrecycling.nl/gft-afval-fermenteren/>

Bijlage: Wat hoort in welke bak?

Lunch en tussendoortjes	
Plastic flesjes (zonder statiegeldlogo), plastic zakjes, chipszakjes, wikkels van snoep(repen) en (ontbijt)koek, plastic bekertjes, plastic deksels, aluminiumprop, leeg pakje drinken, stalen deksels, conservenblikjes	PMD
Kartonnen verpakkingen, theedoosjes, eierdozen...	Papier of hergebruik
Glazen flesjes, glazen potjes, stalen deksels...	Glas of hergebruik
Piepschuim, kapot drinkglas...	Restafval
Fruitresten, groenteresten, brood en broodbeleg, eierschalen...	Bokashi, wormenhotel, compost of restafval
Overig	
Lege keuken- of wc-rol, kranten, tijdschriften...	Papier of hergebruik
Glazen potjes, glazen flesjes, metalen deksels...	Glas of hergebruik
Schone lege plastic verpakkingen, plastic deksels, metalen deksels, dopjes...	PMD of hergebruik
Kapotte pennen, stiften, knutsels met lijm- en verf...	Restafval
Kapotte apparaten...	Elektronisch afval (milieustraat)
Batterijen, verfresten, terpentijn, lijm, medicijnen...	Klein chemisch afval (milieustraat)
Kapotte spaar- of ledlampen...	Lampen (milieustraat of supermarkt)